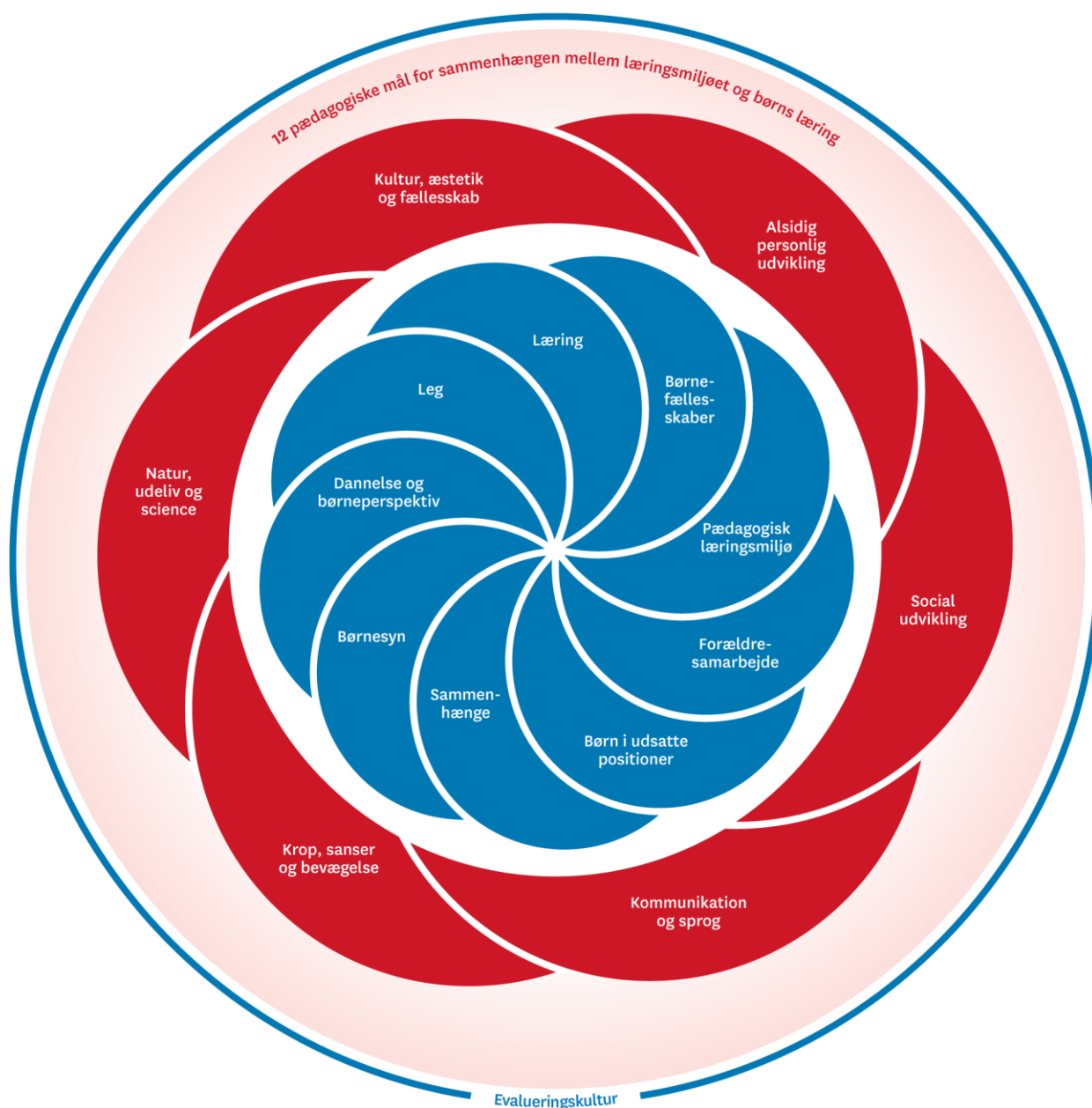

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Kongehøjen 2020-2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Kongehøjen er en integreret institution med plads til 44 børnehavebørn og 24 vuggestuebørn. Kongehøjen ligger omgivet af skov, sø og gode stisystemer i et roligt rækkehus kvarter i Svogerslev.

Børnehuset Kongehøjen er et fælles hus, hvor alle børn og voksne kender hinanden, og alle børn kan afleveres til alle voksne. Vi har fælles legeplads og fælles lokaler indendørs. Aktiviteter laves indimellem fælles for hele huset, og alt dette er med til at lette overgangen fra vuggestue til børnehave.

I Kongehøjen gives der plads til fordybelse. Vi inddeler børnene i mindre grupper, som giver mulighed for ro og fordybelse. Når vi inddeler børnene, er vi opmærksomme på det enkelte barn, den givne aktivitet og hvilke relationer barnet har, eller er ved at opbygge. Vi hjælper børnene til at være gode venner og lære at håndtere de små og store udfordringer, som opstår i hverdagen.

Vi lægger vægt på struktur og faste rammer, med bl.a. samling og faste pladser ved måltidet eller faste spise grupper i børnehaven. Vi arbejder med, hvad det vil sige at være en del af et fællesskab, hvor vi hjælper hinanden.

Vi har stor fokus på selvhjulpenhed og arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Børnene øver sig i at tage tøj og overtøj af og på, at kravle op og ned fra stolen og puslebordet, øver sig i håndvask og er med ved daglige gøremål, som at dække rulleborde til måltiderne.

Selve måltidet ser vi også som en pædagogisk aktivitet, hvor der deles tallerkner, bestik og kopper ud, børnene øser selv mad op, sender fadene videre til den næste, hælder vand op i koppen, og øver at spise med kniv og gaffel. Som voksne er vi også en del af læringsmiljøet, hvor vi som gode rollemodeller støtter børnene i at samtale, vente på tur, lytte til hinanden. Vi taler også om maden; hvad der er, hvor den kommer fra, hvordan det smager. Efter måltidet hjælper vi også alle med at rydde af, og børnene bærer egen kop og tallerken over på vognen.

De kommende skolebørn går et par gange om ugen fra, hvor der laves aktiviteter, som er målrettet aldersgruppen, og så spiser de sammen i deres eget lokale. Vi prioriterer at komme ud hver dag. Dette gør vi både for at bruge og mærke vores krop, og for at opleve vejret og årstidernes skift.

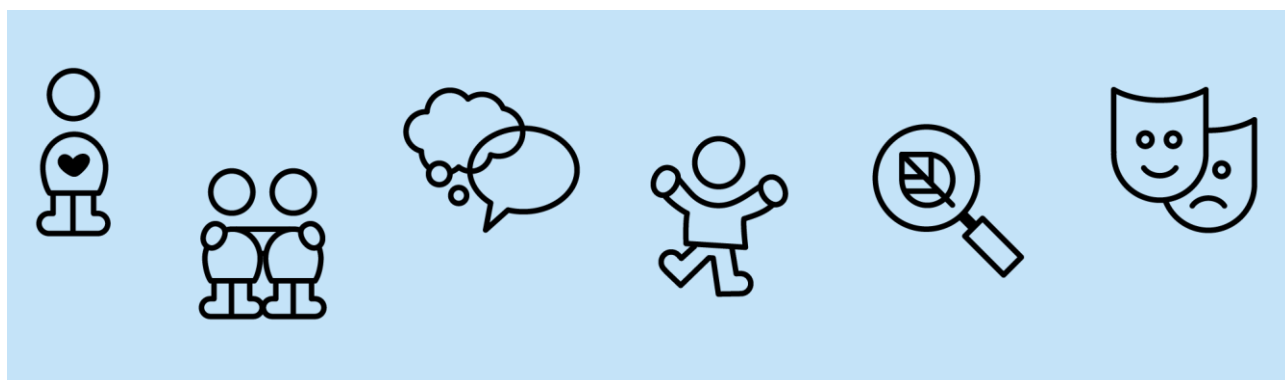
Kongehøjen ligger i Område Vest som består af otte institutioner. Organisatorisk har området én områdebestyrelse, én områdeleder og i hver afdeling en pædagogisk leder. Herudover er der ansat en afdelingsleder i Troldehøj og i Sproggrupperne ved Hyrdehøj.

Ud over det Pædagogiske Grundlag arbejder vi ud fra Roskilde Kommunes personalepolitik og Ledelsesgrundlaget:

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/hr>

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/ledelse/ledelsesgrundlag>

Hver afdeling har sit eget særkende, men der er nogle ting, som er fælles for området. Vi har fælles aktiviteter institutionerne i mellem henover året, og har også to fælles aftenmøder i personalegruppen hvert år. Lederteamet i Vest arbejder b.l.a. med mod og tillid, hvor vi på den ene side løser de opgaver vi skal, og på den anden side hjælper hinanden med lokale udfordringer.

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesyn

I børnehuset Kongehøjen er der plads til at være barn. Som voksne er vi ansvarlige for at se det enkelte barn, og støtte i netop det enkelte barns udvikling. Vi guider børnene, når de har brug for en hjælpende hånd, og giver dem plads til at udvikle egne erfaringer.

I vuggestuen er vi som voksne opmærksomme på om vi går bagved, ved siden af eller foran, for netop at hjælpe barnet i sit næste udviklingstrin. Vi udfordrer barnet og lader dem prøve selv, vi opfordrer dem til at turde mere, men respekterer også deres grænser.

I børnehaven byder det fysiske læringsmiljø på materialer i børnehøjde. Der er sakse, lim, farver, tape og andet, som kan være med til at inspirere til kreativ udfoldelse og give fantasien frit spil. Vi giver plads til, at den enkelte leg kan udvikle sig, og giver dermed rum for barnets medbestemmelse og medansvar i løbet af dagen.

Når vi vælger temaer at arbejde med, tager vi oftest udgangspunkt i, hvad der interesserer børnegruppen, for på den måde at arbejde videre med og bygge mere på deres interessefelt.

Som pædagogisk personale og rollemodeller, sætter vi rammerne i hverdagen, for at sikre et trygt og sundt læringsmiljø, som giver alle børn mulighed for at udvikle sig i eget tempo.

Dannelse og børneperspektiv

Alle børn skal hver dag føle sig set, hørt og forstået. Dette indebærer, at vi som voksne er opmærksomme, lytter og anerkender. Vi respekterer barnet og dets mening, og giver plads til med-

bestemmelse i det omfang, det er muligt. Alle børn er forskellige, og skal også behandles derefter, dette indebærer, at vi som voksne stiller forskellige krav og giver forskellige muligheder til børnene, som passer til deres alder og modenhed.

Når vi giver børnene valg og respekterer det, hjælper det barnet til at tro på sig selv, og få en følelse af at blive taget alvorligt. De lærer, at deres mening er betydningsfuld, og når man selv bliver respekteret, lærer man også at respektere andre. Vi ønsker at give Kongehøjens børn en rettesnor for, hvordan man handler hensynsfuldt, respektfuldt og er en god ven.

Vi er opmærksomme på vores rolle og involvering i børnenes hverdag, herunder den frie leg og voksenstyrede aktiviteter. Vi benytter os af de tre læringsrum, hvor den voksne kan vælge at gå ved siden af, bagved eller foran børnene i det pædagogiske rum. Det betyder, at vi tager et bevidst valg, om vi lader børnene tage initiativet selv (bagved), om vi guider og motiverer (ved siden af) eller om vi styrer (foran).

Leg

Vi leger hele dagen. Børnene er ofte selv initiativtagere til legen, og sammen med andre børn og voksne kan legen videre udvikles. Som voksne hjælper vi til i legen, så den udvikler sig, men også viser hensyn til andre. I vuggestuen kan det bl.a. være at sætte ord på legen, så børnene udvikler sprog og bliver bevidste om legen, mens det i børnehaven kan betyde, at den voksne skal hjælpe med at rammesætte og lave regler i legen, så børnene trives i legen.

Både i vuggestuen og i børnehaven er der indrettet kroge, som indbyder til lege som f.eks. køkken, tårn og bilbane. Vi stiller legetøj frem, så det indbyder og inspirer til leg. Som voksne er vi deltagende i legen og er bevidste om vores rolle, og hvad vi kan tilføre legen. Samtidig er vi også bevidste om, hvornår vi skal trække os, så børnene selv danner erfaringer med og i legene.

Vi bruger også legen til at danne nye relationer mellem børn. Det kan være gennem fælles lege som gemmeleg, fangeleg eller sanglege, hvor flere børn kan være med. Men det kan også være ved, at vi voksne sammensætter legegrupper, og hjælper børnene til at fastholde legene i nye konstellationer.

Vi er opmærksomme på at have en legende tilgang til læring både i rutinesituationer og vokseninitierede aktiviteter.

Læring

Børnenes læring foregår hele dagen. Både i deres egne lege, i de voksen bestemte aktiviteter og i rutinesituationer. Som pædagogiske voksne er det vores ansvar at se, hvor børnene er i deres læring, så vi ved at udfordre dem, stille spørgsmål og stimulere dem, kan hjælpe dem videre i deres udvikling.

Børn lærer ved at afprøve og eksperimentere, og vi skal derfor give dem plads til læringen i deres egne lege, men vi skal også planlægge aktiviteter og temaer, som fanger deres nysgerrighed, så

vi derigennem kan give dem nye erfaringer. Vi er bevidste om, at vi ikke kan beslutte, hvad børnene skal lære, men vi kan være medskabere af et læringsmiljø, som giver dem mulighed for at få nye oplevelser og erfaringer.

I læringsmiljøerne omkring rutinesituationerne er vi opmærksomme på at skabe en god stemning, så børnene har lyst til at være deltagende og afprøve nye ting. Vi er også bevidste om, hvordan vi sammensætter børnegrupperne, så børnene har de bedste forudsætninger for læring og kan lære af hinanden.

Dagen igennem giver vi børnene tid til at blive selvhjulpne. I vuggestuen øver de sig i at tage tøj af og på, de hælder selv vand op ved bordet og smører brødet, og de kravler selv op i krybben, når de skal sove. Når de kommer i børnehaven fortsættes deres udvikling og udfordringerne bliver større. De ældste i børnehaven hjælper ikke blot med til at dække vognen ved spisetid, men de sørger selv for at tælle, hvor mange der skal dækkes op til, og henter selv mere mad i køkkenet, når skålene er tomme.

Al læringen er med til at gøre børnene til selvstændige individer, så de er klar til den verden som møder dem.

Børnefællesskaber

I Kongehøjen har vi dagen lang fokus på børnefællesskaberne. Fra morgenstunden, når børnene ankommer tager vi imod barnet, og hjælper dem ind i en leg, hvis de har svært ved selv at komme i gang. I løbet af dagen laver vi aktiviteter, hvor vi ofte inddeler børnene i mindre grupper. Her tages der højde for, hvilke børn som socialt og udviklingsmæssigt kan have glæde af hinanden. Og under måltiderne har børnene faste pladser, som også er dannet med blandt andet barnet relationer for øje.

Dele af dagen har børnene selv mulighed for at deltage i de fællesskaber, som de ønsker, men som voksne sætter vi også ind imellem rammerne for fællesskabet. I vuggestuen er børnene blandet i alder på stuerne, så her er de voksne opmærksomme på at lave aktiviteter på tværs, hvor børnene er sammen med andre i samme aldersgruppe og på samme udviklingsniveau. I børnehaven dannes der legegrupper, hvor børnene sættes sammen på tværs af køn, alder og interesse, for at danne nye relationer.

Nå børnene leger er vi opmærksomme på, at børnene afprøver forskellige roller, så det samme barn ikke hver dag er "hunden". Vi guider også børnene til at udvide legen, så der kan være flere prinsesser, krokodiller eller riddere.

Skulle der opstå en uhensigtsmæssig adfærd er det noget, som vi sammen med børnene italesætter. Vi ønsker, at børnene skal lære at respektere hinanden uanset køn, kultur eller baggrund, og vi som voksne er gode rollemodeller i forhold til at skabe den gode stemning, tale pænt til hinanden og hjælpe hinanden.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Pædagogisk læringsmiljø

I Kongehøjen er hele dagen et pædagogisk læringsmiljø. Dagen er opbygget af forskellige aktiviteter som faste rutiner, leg og planlagte aktiviteter, som alle bygger på et pædagogisk grundlag.

I de faste rutiner som samling, måltidet og i garderoben, er vi opmærksomme på, hvordan barnet får opbygget selvværd og selvtillid ved at kunne selv og ved at turde være midtpunkt, men her har vi også fokus på sprogets udvikling og sociale relationer. Vi sørger for, at der gives plads og tid til, at barnet selv kan prøve, vi sætter ord på barnet og guider det.

Rutine situationerne skal også være hyggelige, da den gode stemning bidrager til et godt læringsmiljø. Vi er derfor opmærksomme på, hvordan vi taler i rutinerne og på at inddele børnene i mindre grupper, så nærværet er i højsæde, og der er plads til at lære af hinanden.

I legen er børnene selv medskabere af deres læringsmiljø, her er personalet dog altid i nærheden til at støtte og guide, hvor der er behov. Når personalet planlægger aktiviteter sker det som oftest ud fra, hvor børnegruppens interesser ligger eller ud fra et behov, som ses hos børnegruppen. Derved er de voksne styrende af, hvilken læring de ønsker at tilføre børnegruppen.

Det fysiske læringsmiljø i Kongehøjen er altid foranderligt, og omdannes i takt med børnenes interesser. Vi er opmærksomme på, at læringsmiljøerne rummer forskellige muligheder som f.eks. bøger, biler og køkken, men også mulighed for kreativ udfoldelse med farver, sakse og tape. Vi indretter rum i rummene, så børnene har mulighed for at finde plads til ro og fordybelse.

Som voksne er vi deltagende i læringsmiljøet ved at være nærværende voksne, som er på gulvet sammen med børnene, er med til gemmeleg, spiller fodbold eller ”leger alle mine kyllinger”. I Kongehøjen har alle personaler kendskab til alle børn i huset på tværs af afdelingerne. Alle personale er smilene og siger ”hej” til alle børn, forældre og kollegaer, når man møder dem. Når børnene ved hvem alle voksne er, er det med til at give en tryk dagligdag.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Samarbejde med forældre om børns læring

Vi vægter et tillidsfuldt og åbent forældresamarbejde, så begge parter føler, at de kan gå til hinanden, hvad end det omhandler en undring, et spørgsmål eller man som forældre blot ønsker at få uddybet barnets dag. Vi prioriterer den daglige snak højt, og giver os så vidt det er mulig tid til at opbygge en relation og tale med alle forældre jævnlige.

Som institution tilbyder vi en samtale ca. tre måneder efter opstart i Kongehøjen og herefter en gang om året. Skulle der ud over den årlige samtale være et behov fra enten forældre eller personalets side, så prioriterer vi, at der kan afholdes en samtale inden for kort tid. Alle forældresamtaler har til formål at udvikle barnet og sammen taler vi om, hvordan vi både fra institutionen og hjemmets side bedst muligt støtter barnet i dets udvikling.

Personalet i børnehaven sender hver måned et nyhedsbrev ud, hvor de fortæller om, hvad der er af temaer i institutionen, og hvilke ting der arbejdes med. I nyhedsbrevene kan personalet også opfordre forældrene til at støtte op om læringen. I vuggestuen sendes der beskeder ud efter behov.

Køkkenet opsøger nye forældre omkring deres børns kost, og om hvor langt de er i deres spisevaner. Bl.a. sørger vi for at de børn, der stadig får modermælkserstatning, har mulighed for dette, eller at der er mulighed for at tilpasse måltider for at afhjælpe børn med særlige behov.

En gang om året holder vi forældremøde, og en gang om året afholder vi bedsteforældre-planterdag. Her inviterer vi bedsteforældre til at komme med en plante/blomst, som de planter sammen med deres barnebarn i vores bede. Vi bruger ofte Aula til at kommunikere med forældrene. Vi lægger billeder ud af aktiviteter, informerer om dagligdagen eller nye tiltag.

Som kommunal institution har vi et forældre kontakt udvalg (FKU), som ca. hver tredje måned mødes med den pædagogiske leder og en personalerepræsentant. Her kan forældrene være med til at give deres syn på forskellige dele af institutionen, komme med gode ideer eller hjælpe til med sociale arrangementer. FKU kan ikke bestemme, hvordan hverdagen skal foregå i institutionen, men som et del af de gode samarbejde er vi lydhør, og tager eventuelle forslag til overvejelse.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Børn i udsatte positioner

I Kongehøjen er der plads til børn også dem i udsatte positioner. Vi tilpasser hverdagen efter, hvad barnet har brug for med de ressourcer, vi har. Det kan f.eks. være at spise på et andet tidspunkt end de resterende børn eller give muligheder for en ekstra pause i løbet af dagen.

Vi er opmærksomme på, at børn kan være udsat på forskellig vis både socialt, fysisk, sprogligt mm., og vi er opmærksomme på, at tilegne os viden om den enkeltes udfordringer gennem sparring, teori og eksterne samarbejdspartnere.

Når vi har et barn med særlige udfordringer prioriterer vi også et godt samarbejde med familien, så vi kan skabe de bedst mulige rammer for barnet.

Hver tredje måned har institutionen besøg af kommunens fokusteam, hvor personalet anonymt kan vende de børn, som der er behov for. I fokusteamet deltager en socialpædagogisk vejleder, psykolog og tale-høre konsulent. Her vender vi det enkelte barn og taler om, hvordan vi kan ændre eller afprøve ting, så vi sammen kan hjælpe det enkelte barn med netop de forudsætninger og udfordringer, som barnet har. Herudover samarbejder vi også tæt med forældrene, så hele barnets hverdag giver mening for barnet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

I Kongehøjen har førskolegruppen deres eget rum, som de selv er med til at indrette med skolelevante ting. Her øves f.eks. at samarbejde omkring små opgaver, lave skoleopgaver, øve sig i at sige noget foran andre, øve sig i, at der er en tidsfrist tingene skal laves eller gøres indenfor. Vi

har en legende tilgang til det at få kendskab til skoleverdenen. Vi hører historier om konsonanterne og vokalerne, lærer om bogstavernes lyd og håndfonem. Vi bruger hele vores krop til at forme bogstaver og tal, vi arbejder finmotorisk med blyant og modellervoks, synger vokal og alfabet sang. Målet med dette er at skabe en nysgerrighed, lærelyst og genkendelighed, som kan bære videre til skolen.

Vi arbejder også med matematisk opmærksomhed f.eks. med at tælle, forbinde tal og mængde, sortere ting f.eks. legetøj efter forskellige kriterier som f.eks. størrelse, farve, vægt eller tekstur.

Et vigtigt element er også det at have kendskab til sig selv, egne evner og sin familie. Dette arbejder vi med ved at tage på besøg hos hinanden, tegne vores huse og fortælle om os selv. Når vi tager hjem på besøg, får barnet mulighed for at vise sit hus frem, vise vej, og derved fremme fokus på sig selv.

I løbet af året arbejder vi løbende med naturfaglige fænomener, f.eks. sommerfuglens livscyklus, årstidernes skiften og deres særkende.

Vi arbejder bl.a. ud fra en pjece, som er lavet i samarbejde mellem skolen og institution, hvor der er en beskrivelse af, hvad der forventes at børnene kan eller har kendskab til, når de starter i SFO. Det kan f.eks. være selv at lyne sin jakke.

Samarbejdet mellem skolen og de to andre institutioner i byen byder på idræt på tværs en gang om ugen, hvor 0. klasserne og alle kommende skolebørn mødes i hallen og laver aktiviteter sammen. Der er på forhånd planlagt aktiviteter f.eks. stikbold, børneyoga, etc. Børnene er inddelt i grupper, som bliver sat sammen på forskellige måder fra gang til gang. Herudover tages der en hel dag i Boserup skov på naturcenteret.

I løbet af foråret er der besøg i både Kongehøj af pædagogerne fra SFO'en, og vi besøger SFO'en to-tre gange, før de starter. Dette gøres for at børnene har kendskab til de nye voksne og omgivelser, der venter dem, når de starter i SFO'en.

Vi har overleveringsmøder med ledere og pædagoger i SFO'en, hvor vi har mulighed for at give personalet en lille ide om, hvilke børn de får. Til disse møder har vi som institution også mulighed for at komme med vores faglige vurdering af, hvordan børnene skal fordeles eller samles i de forskellige klasser. Hvis der er børn med særlige behov bliver der et ekstra overleveringsmøde, hvor forældrene også deltager.

Roskilde Kommune har også udarbejdet "klar, klar, klar parat start"-skolesangen, som er et bindeled mellem skole og institutionerne. Her vil børnene være trygge, når den skal synges, da de allerede kender den.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Inddragelse af lokalområdet

I Kongehøjen er nærområdet en stor del af vores læringsmiljø. Vi er ude så meget som muligt enten på legepladsen, i nærområdet eller på ture til Roskilde.

I nærområdet har vi både skov og sø, åbne græsarealer og legepladsen. Her ynder vi at gå til for at udfolde os motorisk, bruge vores sanser eller kigge efter dyr. Til jul besøger vi kirken, hvor vi i samarbejde med kirkens ansatte hører om julen. Vi bruger byens butikker, hvis vi mangler ting til forskellige aktiviteter og fodrer ænder i gadekærret.

De ældste børnehalebørn besøger skolen og SFO'en inden skolestart. Herudover mødes børnene sammen med 0.klasserne og de kommende skolebørn fra byens to andre institutioner til idræt på tværs og til en dag i Boserup naturcenter.

Vi tager også ture til Roskilde, hvor vi kan tage til biblioteket, havnen eller til underholdning i Folkeparken om sommeren.

Vi benytter os af kommunens tilbud om bl.a. at få en ansat fra ”Roskilde Oplevelseshavn” på besøg i institutionen, hvor vi kan lære om affald og genbrug.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Kongehøjen kan I se forskellige læringsrum, som følger barnets spor og som er dannet sammen med børnene efter deres interesser. Dette kan ses både inde og ude. På vores legeplads har vi mange muligheder og plads til fordybende lege. Her kan børnene f.eks. benytte vores skib, hestene eller naturens egne rum som huler i buske.

I Kongehøjen vil I kunne se, at børnene selv er med til at udsmykke huset med f.eks. tegninger eller ting, de har klippet. Børnene er selv med til at sætte op og bestemme, hvor det skal hænge. Vi har mange rum i Kongehøjen og vægter højt at danne mindre grupper til fordybelse og leg. I Kongehøjens fysiske børnemiljø har vi f.eks. små lave toiletter og vaske og lavt bord i køkkenet så børnene kan være med til f.eks. at skære grønt.

Når børnene er inde hjælper vi, som voksne, børnene til at fordele sig i flere rum, så flere lege kan opstå og støjen mindskes. Rummene er inddelt med flere små kroge, så børnene kan fordele sig, finde ro og mulighed for fordybelse, men der er også mulighed for fysisk udfoldelse i puderummet, hvor der kan klatres, hoppes og gynes.

Vi har sakse, tusser, lim og tape i børnehøjde, så børnene nemt kan få fat i de ting, som de har brug for, når kreativiteten melder sig. F.eks. fik vi nogle skabe hjem, som ankom i store papkasser. Disse kasser fik i løbet af nogle dage både døre, vinduer og gardiner. Alt sammen fordi mulighederne var åbne, og ideerne blev grebet af personalet.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Kongehøjen er de voksne nærværende og klar til at guide og vejlede børnene. Vi følger børnenes spor i hverdagen og sætter os selv som rollemodeller. Alle de voksne er med i legene. Både i voksen styrede lege er vi i børnehøjde, men også i børnenes lege er vi deltagende. Det kan f.eks. være, når vi leger fangeleg.

Vi giver også plads til børnenes egne lege, hvor vi som voksne trækker os. Vi er fortsat observerende og klar til at hjælpe. På den måde lærer børnene at lege med hinanden, løse konflikter samt søge hjælp, hvis der er behov for dette.

Når vi som voksne observerer, har vi mulighed for at se relationerne imellem børnene. Vi kan beskytte børnenes leg, hvis vi oplever spirende venskaber, fordybelse eller gode udviklings potentialer. Samtidig kan vi også hjælpe børn ind i eksisterende lege, når et barn har brug for hjælpen.

Tryghed og samhørighed skabes i den enkelte gruppe med de faste voksne, men alle voksne i huset kan dække hinanden ind, da alle kender alle på tværs af stuer og afdelinger.

Voksen initierede lege udføres ud fra børnenes tempi. Der er plads til, at et barn kan trække sig og i stedet indtage en observerende rolle, indtil barnet er klar til at deltage i legen. Vi kigger efter de enkelte børns styrker og bruger hele børnegruppen for at styrke den enkeltes tryghed og deltagelsesmuligheder.

I gruppesammensætningen lægges der vægt på barnet som individ; måske kan et barn få mere ud af at være i gruppen med årgangen over i den kommende tid, da denne gruppe giver barnet mere tryghed til at lege med flere børn. Grupperne kan ændres løbende, alt efter hvor barnet er i sin udvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Kongehøjen arbejder vi med barnets sociale udvikling ved bl.a. at dele børnene i mindre grupper. Her får børnene mulighed for at udvikle sig socialt og i nye relationer. Når børnene deles i grupper ses der både på det enkelte barns udviklingspotentiale, nuværende legerelationer og på hvilke relationer, der kan udvikles.

Når vi holder samling, er det for stuenes børn, så de oplever at være en del af en større gruppe. Her er der mulighed for at fortælle, hvad man har lavet i weekenden eller andet, som barnet finder relevant at fortælle til børnene på stuen. Vi ligger stor vægt på, at alle skal høres, og der gives plads, og evt. hjælp til det enkelte barn, hvis det kan være lidt svært. Ved samlingen er det vigtigt, at der er plads til alle.

Vi har fokus på det enkelte barn. Der samarbejdes med forældre om, hvordan vi kan styrke barnets sociale udvikling, og vi opfordrer bl.a. til legeaftaler uden for dagtilbuddet.

De voksne i Kongehøjen er nærværende på gulvet og opmærksomme på, hvordan børnene agerer sammen. De voksne støtter børnene og hjælper til nye relationer samtidig med, at der bygges videre på eksisterende.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Fra børnene er helt små, er vi opmærksomme på, at begrænse brugen af sut, for på den måde at give plads til, at børnene kan udtrykke sig verbalt, hvad end det er pludrende eller med ord. Vi hjælper børnene med at sætte ord på sig selv, deres handlinger og de andre børn. Når børnene kommunikerer med hinanden, hjælper vi ligeledes med at sætte ord på, både inden børnene har udviklet sprog, og hvis de har svært ved at udtrykke sig med deres eksisterende ord.

I Kongehøjen har vi mange rum, hvor vi har mulighed for at fordele børnene i mindre grupper. Når børnene inddeles i mindre grupper, er der bedre mulighed for den enkelte at blive hørt og have egentlige samtaler. Vi deler blandt andet børnene op, når vi laver dialogisk læsning, rytmik, maler eller andet kreativt.

Til vores samling bruger vi meget til på at give børnene rum og plads til, at de kan fortælle resten af stuen, hvad de synes er relevant eller om det emne, som vi arbejder med. Til samling arbejder vi også med månedens rim.

Om fredagen i Kongehøjen har vi fællessamling. Her mødes vuggestuen og børnehaven i fællesrummet, hvor afdelingerne skiftevis står for samlingen. Tages der udgangspunkt i, hvad synges og laves på stuerne. Til fællessamlingen siger de enkelte stuer også der månedsrim for resten af huset.

Vi har fokus på at samtale med børnene, hvor en samtale er med flere led både mellem et enkelt barn og en voksen og mellem flere børn i en gruppe. Som voksne benytter vi os af vores fulde ordforråd, så børnene hører forskellige nuancer i sproget.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I Kongehøjen ligges der vægt på, at børnene kan udforske egne evner kropsligt ved f.eks. at hoppe ned fra stole eller borde. Vores pudrum bliver også brugt flittigt til både fri leg og voksenstyret leg. Her har vi forskellige redskaber til bevægelseslege, risposer, bolde, ketcher, gynger m.m.

Udover planlagte motoriske aktiviteter har vi stor fokus på selvhjulpenhed. Børnene kravler selv op og ned fra puslebordet og stole, dækker bord, øser op, og tager tøj af og på.

Vi udfordrer vores sanser hele året, bl.a. udenfor ved at mærke varme/kulde eller ved forskellige aktiviteter. Både i børnehaven og i vuggestuen har vi i perioder fokus på sanser, hvor der laves massage, følekasser eller hvor der smages på forskellige madvarer.

En gang om ugen er der rytmik for hele huset. Børnene er delt op i grupper og laver forskellige rytmiske og musiske lege og aktiviteter, hvor de bruger kroppen på forskellige måder. Her benytter vi os meget af high/low arousal, hvor vi arbejder med at få pulsen op og ned.

I Kongehøjen løber de største børn om fredagen. Børnene deles i grupper efter evne så alle får en sjov og god oplevelse. Her er der engagerede voksne med som tropper op i træningstøj for at motivere børnene. Hvis børnene ikke løber, laves det yoga på egen yogamatte.

Mens de mindste tager en middagslur, holdes der afslapning for de andre børn, hvor der høres afslapningsmusik eller læses bog, mens de ligger under tæpper.

Hver onsdag er der leg med bold, hvor de ældste børn går hen til Svogerslev boldbane for at træne fodbold. Her kommer alle sanserne i spil.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Kongehøjen kommer natur, udeliv og science til udtryk ved, at vi bruger både legepladsen og nærområdet. Når vejret tillader det, spiser vi ofte formiddagsmad eller eftermiddagsmad ude. Vi bruger tid på at undersøge naturen ved f.eks. at se på alle spirene, der kommer på af jorden. I Kongehøjen har vi en stor legeplads, men mange forskellige legeområder, hvor både vuggestue- og børnehavebørnene befinder sig. Det understøtter vores ”fælles hus”, og børnene er gode til at agere i det. Der er fokus på, at alle børn skal ud hver dag.

Vi taler om og arbejder med årstiderne, både til at forstå, hvordan vejret er forskelligt i løbet af årstiderne, og til at lære, hvilket tøj man skal have på. Vi italesætter, at er bedst at have regntøj på i regnvejr, så man ikke bliver våd, at det godt kan være koldt, selvom solen skinner om vinteren, og at solen ikke nødvendigvis er fremme om sommeren.

I sommerhalvåret plantes der bl.a. solsikker, tomater, agurker mm. Vi følger planternes vækst gennem sæsonen og bruger gerne afgrøderne i køkkenet til f.eks. eftermiddagsmad. Børnene får forståelse for, hvad planterne kan bruges til, hvornår de kan plukkes, og hvordan de skal vandes og passes på.

Vi bruger vores bålsted til alt fra bålhygge i varmen, popcorn eller tilberedelse af frokosten til hele huset. Børnene lærer om sikkerhed omkring bål og ild, hvordan det tændes, hvordan det slukkes, og hvordan man skal forholde sig omkring ild og efterfølgende varme gløder.

Gennem hele dagen har vi en matematisk opmærksomhed. Inden vi synger, tæller vi ofte til tre, vi har tal malet på vægge, og når børnene dækker rulleborde til måltiderne, tæller de, hvor mange børn der er, ligesom de deler tallerkener ud til hvert barn.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Kongehøjen har vi vores faste traditioner som fastelavn, Lucia, Skt. Hans, julefrokost, påskefrokost m.m. Udover selve afholdelsen skaber vi rum i vores samlinger til at have en dialog med børnene om, hvorfor der er disse traditioner; ”hvorfor holder vi fastelavn”? Børnene undrer sig, og de voksne følger op. Vi inddrager køkkenet ved at lave bage værksted, hvor vi f.eks. bager Lucia bol-ler.

Vi pynter vi op efter årstider og højtider med nisser, påskeæg og fastelavnstønde. Børnene er medskabere af dekorationer og alt efter udviklingsniveau er de med til at klippe, lime, tegne og male. Vi er opmærksomme på, at det er barnet udtryk, som er i fokus, uden at vi som voksne vurderer, hvad der er flot eller rigtigt.

Vi arbejder inkluderende og har fokus på, at ingen børn skal stå uden for fællesskabet, dette gør vi bl.a. ved at hjælpe børnene ind i legerelationer. I Kongehøjen er alle børn tilknyttet en fast stue, så de her er en del af stuens fællesskab. I dagligdagens aktiviteter sammensætter vi børnene på tværs af køn, alder, interesser og venskaber, så de også bliver en del af det større fællesskab, der er i Kongehøjen.

Institutionen som helhed har også en kultur, som vi værner om. Vi har bl.a. en ét-hus-kultur, hvor vi er opmærksomme på, hvordan vi arbejder med at give børnene en oplevelse af, at vi er et samlet hus. Hvor overgangen mellem vuggestue og børnehave bliver glidende, og hvor børnene oplever et samlet tilbud fra vuggestue til børnehave, hvor dagens gang og rutiner er genkendelige.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Kongehøjen bruger vi forskellige skemaer bl.a. ”skema til handling”, som vi har arbejdet med i evaluerings og dokumentations processen.

På alle stuer arbejdes der med mål for både enkelte børn, børnegruppen, aktiviteter eller de voksnes adfærd, som der løbende evalueres på og videreudvikles på. For os er det vigtig, at vi løbende evaluerer på tiltag og måske ændrer i processen, for at komme tættere på det enkelte mål.

Nogle mål har vi som samlet personale gruppe, nogle har vi på de enkelte stuer, andre mål kan være for den enkelte medarbejder. Det vil derfor også være forskelligt, hvem og hvordan der evalueres på de pågældende mål.

Som oftest vil vi på stuerne eller i afdelingerne gennem vores hverdag komme frem til forskellige udfordringer, som vi gerne vil arbejde videre med. Til et stuemøde reflekteres der over, hvordan vi ved egen kraft og gennem læringsmiljøer kan arbejde med de enkelte udfordringer. Når vi har

dannet os et overblik over muligheder og udfordringer vil vi observere på hverdagen og de tiltag, vi har gjort os og nedskrive praksisfortællinger.

Efter noget tid mødes vi igen og taler om, hvad vi har oplevet, om det var, hvad vi forventede eller om vi skal prøve nye ting. Ud fra disse refleksioner vil vi enten arbejde videre med udfordringerne, afslutte den enkelte evaluering eller vurdere, om vi har oplevet nye udfordringer, som vi skal arbejde med.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil som samlet personalegruppe tale om og reflektere over, hvordan vi har arbejdet ikke kun med de seks læreplanstemaer, men også med det pædagogiske grundlag.

Vi vil tage udgangspunkt i de handleplaner, evalueringer og observationer vi har lavet de forgange år, og ud fra dem tale om, hvorvidt vi har nået vores mål, om vi har oplevet nye udfordringer og om vi skal ændre noget i vores praksis for at komme nærmere vores mål.